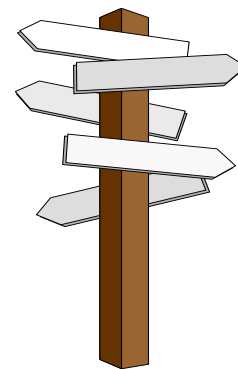




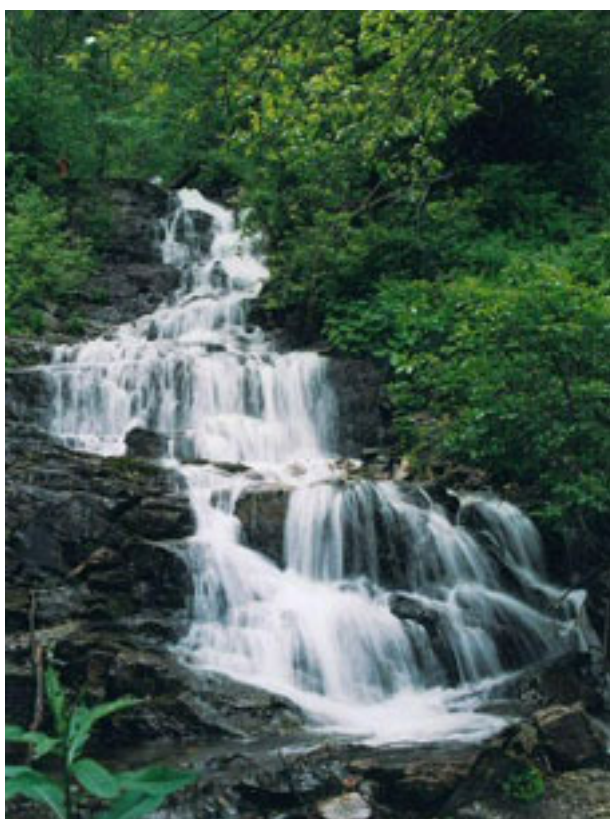
Útjelző



2006 JÚNIUS

Az E.K.E. Bányási Osztályának ismertetője

VI. évf. 21. sz.



Ezüstlétra (Siska Szabó Zoltán fotója)

ÁGAI ÁGNES

Vízesés

*A sziklákon habosra tört a víz,
surrogott, zúdult, nem kapaszkodott,
esett vastagon, tömbösen,
acélos vízlemez.
Lelőkték, hullt alá,
szétfröccsent, nyekkenve földet ért.
Bámulták odalent szépséges végzetét.*

FUJIWARA KINTO

Vízesés

*Régóta hallgat csöndben és
elnémult a dörgő, mesés,
vad vízesés.
Régóta hallgat a kőszirtek alja,
de a dicső zajt aggja, fiatalja
még egyre hallja.*

(Kosztolányi Dezső fordítása)

Havas májusi Vízesés-túra

Az aradi Siska-Szabó Zoltán vezetésével egy mindenre elszánt 11 tagú EKÉ-s csoport, négy budapesti természetbarát társaságában, a hosszú hétvégén háromnapos vízesés-túrán vett részt a bihari havasokban. A cseppet sem tavaszias éjszakákat végig sátorban töltötték, az idő változékony volt, napsütéstől a jégesőig mindenféle élményben része volt társaságnak. A csapat bejárta a Vaskő környéki csodálatos vízeséseket – Szentháromság, Ezüstlétra – és megmászta a Bihar-hegység legmagasabb csúcsát, a májusban is hófödte Nagy Bihart (1849 méter). (-z)

Orbán Irma – az Óbecse-i (Bácska) illetőségű úrihölgy – 1904 nyarán töltött négy hetet a Stájerlaki üdülőben, ahonnan több kiránduláson vett részt. Élményeit papírra vetette, melyeket a temesváron kiadott Dél-magyarországi Közlöny 1904 szeptember 24 és 25-i számaiban tett közzé. Az írásokat dokumentumértékű tartalmukra való tekintettel közöljük újra.

Orbán Irma

A magyar Svájc II.

(Útiképek Stájerlak-Anináról)

Aninának igen kevés kirándulási helye van: a vadregényes Kígyóhegy a Cigány-úttal, egy gyönyörű völgykatonán, egy magas hegycsúcson a kilátótorony, honnan letekintve Anina, Stájerlak és a nyaraló megkapó látkepe gyönyörködtet, továbbá az Izvornici kutacska, Margittás, Rablómező, stb.

Legérdekesebb és a természet remek alkotása a Bohny-tárna a cseppkőbarlanggal. Minden átmenet nélkül a meleg völgyből hirtelen fagyos légkörbe lépünk. Kabátjainkat magunkra öltve, mentünk az óriási barlangnyílás felé. A kristályvízen keresztül, mely belülről rejtélyes csobogással jő, minden apró homokszem látható és oly hideg, hogy a kéz megdermed benne. Jó íze miatt egész Anina, csatornahálózattal levezetett vizét issza. Lefolyása mentén óriási, ernyőnagyságú levelek tenyésznek. Találtunk rajta kis tutajféléket, melynek segítségével bejutottunk az elég mély vízben keresztül a cseppkőbarlangba.

Égő fáklával haladtunk itt tovább egyik remek cseppkő-állománytól a másikig. Ekkor láttam csak, hogy a természet a legnagyobb mester. Itt egy valóságos gótszélű templom áll előttünk s bámulatba ejt finom kis tornyocskaival, majd egy hatalmas fenyőfa tűnik fel, mely világításnál úgy ragyog, mint mikor a hóval fedett galyakat a nap-sugár éri. Aztán egy hatalmas orgona, melynek cseppéből alakult sípjait emberi kéz sem alkothatja mesteribb módon. Majd egy pap oldalvást két ministránsal. Persze a képzelőtehetség azzá egé-

síti ki a cseppkőképződményeket. Most olyan helyre értünk, hol neveket találunk feljegyezve. Köztük egy dátumot még 1700-ból, aztán BONÁZ püspök nevét s más nevezetesebb neveket. (...) Mintegy két óráig barangoltam a járhatlan helyeken, mikor az ott tanyázó síri csend, a gyér világosság s a nyomasztó, nyirkos légkör félelembé ejtett. Brrr! Szinte borzadtam s kérve-kértem útitársaimat, hogy térjünk vissza. S midőn ismét hallottam a kedves madárdalolást, láttam a mosolygó napsugarat és élveztem, annak hatékony melegét és midőn a kies völgy felől az enyhe szellő fenyőillatot hozott felém, fellélegzettem s öszintén megvallom: boldog valék.

Egy jól elköltött oszonna után még egy ideig csolnakáztunk a BOHNY vizén, s estefele útnak indultunk a fenyves, sziklás hegyi ösvényen. Egyedül voltunk. Csak néha bukkant elő egy-egy kíváncsi őzike, hogy ismét eltűnjön a bozótban. Órák hosszáig át mendegéltünk s nem éreztünk fáradtságot, pedig meredek hegyekre fel, mély völgybe le vezetnek útaink de mikor oly kellemes, tiszta a lég, oly sok a változatosság! Itt, egy szép puha gyöpös tisztás kínál nyugvó helyet, majd egy sűrű fák s kuszált bokrok között bujkálunk, néhol hatalmas sziklatömbök nőnek ki a földből s amint tovahaladunk közöttük egy kis forrás siet előttünk utat törve magának a zöld mohával tarkított kőzeteg közt. Mindez csalogatja az embert egyre beljebb az erdők hűvös rejtekébe s elfeledünk minden fáradságot. (...)

Egy másik kirándulásunk az úgynevezett bozovicsi út volt, melyet kocsival tettünk meg. Anináról Bozovicsig kocsizni mindenképpen gyönyörűség! Reggel fél öt órakor indultunk el s fél tíz órakor érkeztünk Bozovicsra. Innen még egyszer annyi távolságra van Herkulesfürdő. Mihelyt Stájerlakot elhagytuk, kezdődött a vadregényes táj. Hol sűrű erdő között vezet utunk, hol meg kopár sziklák merednek ég felé, másutt meg csaknem legördüléssel fenyegetnek. Egy helyen különösen szembetűnő a sziklák veres színe s innen: Vörös szikla a neve. Majd egy óriási sziklahasadék nyit utat, majd meg boltívben hajlik fölénk oly közelségben, hogy kinyújtott karral elérhetni. Más-

utt egy felhőpihentető szikla ormán, mint egy hajdani kápolna romjai, úgy állanak a kőzetegek. A rémítő magasságban lévő csúcsra merész kezek egy fakeresztet állítottak s ez még titokzatosabbá teszi e ritka látványt. Lenn a hegyoldalban pedig egykor katonaság tanyázott; természetből alkotott tanyájának falai szerteomolva hevernek.

Élénk ellentétet képez a két szembenlévő oldal. Itt pusztasziklatömbök bámulatra méltók a maguk zordonságában, amott pedig puha gyöpök vagy sűrűlombos fák, közbe fenyvesek borítják a magasabbnál magasabb hegyeket, melyeken gyönyörrel telik meg a mohó szem. Köztük szép völgy vezet a mi kocsiutunkkal. Az én figyelmemet állandóan az utunk mentén haladó kristálypatak kötötte le. Hol a felszínen folydogált minden meder nélkül, hol meg rejtélyes mélységben sziklapartok között csörgedez, melyeknek kivájt alja arra enged következtetni, hogy azt a víz már évszázadok óta mossa, mossa... A mentén áll egy csinos erdészlak. Az erdész gyermeke körülbelül 8 – 10 éve a vízbe fűlt; a végzetes helyet egy a forrásba állított kökereszt a név és a szerencsétlen eset felemlítését jelzi. Néhány forrásnak csak keskeny útja látható, mert vize az idei szárazság miatt kiapadt.

Most utunkról balra térünk, hogy Ponyászkát megtekinthessük. Ez a többszörös milliomos, kőbánya és erdők tulajdonosának: BIEBL Jánosnak az uradalma. Van itt óriási fatelep, fűrész-, asztalos-műhelyek, vendéglő, irodák, postahivatal s temérek lakóház. Rengeteg, példásan gondozott gyümölcsös, továbbá veteményes kert, majd egy hídon át zöld lombbal befutott kapuhoz értünk; a zöldből csak alig kandikált ki a kedves hívó szózat: "Isten hozott!". Bementünk s mintha más világba jutottunk volna, egyszerre megváltozott minden. A levegő, az út, a környezet, mi magunk, mert áthatva a gyönyör érzetétől, konstatáltuk, hogy egy földi paradicsomba vetődünk, mely ide van rejtve mélyen a hegyek közé. Ide nem hatol be a perzselő meleg, a pusztító szárazság, a tikkasztó szirokkó. Itt örökös tavasz uralkodik. A bemenetnél szépen faragott kökeresztben BIEBL János neve olvasható.

Látunk viruló rózsákat, majd egy széles tó tűnik elő melynek tükrén fehér hattyúk úszkálnak, büszkén tartva karcsú nyakukat; közbe zöld nagy levelek közül egy-egy hófehér tavirózsa nyújtja ki kandi fejecskéjét. Itt kis fehér pavillonok, ott fehér padok látszanak. Egy helyt művirágokból mesteri módon s nagyszerűen kiállítva, a magyar címert látom s körülte virág betűkkel ez olvasható: "Éljen a hazal!". Oh, ekkor elragadtatásom tetőpontjára lépett. Felébredt bennem a honszeretet magasztos érzése s meglepődéssel telt el szívem, hogy itt, ebben az elszigetelt, költői kis fészekben is ily fényes tanujelét adják a hazaszeretnek.

Helyenként a szebbnél szebb műültetvények között fehér szobrok tűnnek ki, majd kis lugasokat látunk egészen fahéjból összeállítva, piramisszerű virágtartókat cseppkövekből és itt-ott egy fehér házikót. Fő helyen a János-lak, aztán a Júlia-lak, majd a Zsigmond-lak, Sándorlak, egy kis játékház, továbbá ismét egy tó, a fürdőtó. Rajta tiszta fehér híd vezet keresztül s fehér csolnakok vesztegelnek a révben; a parton fürdőkabinok állanak, fehér tekepálya is van ott, stb. Szóval minden hófehér s gyönyörű viruló zöld. Az erdőbe gondozott utak vezetnek. Az egyiken harangjáték van felállítva. A leggyöngébb szellő érintésére a különböző

nagyságú üvegharang csengése a legidillikusabb összjátékká olvad. Egy szép helyen letelepedtünk s a főkeretéstől, ki vezetőnk vala, képeslapokat vettünk; de az itt uralgó fényt és pompát ecsetelni lehetetlenség! – Írtunk s két órai tartózkodás után fájó szívvel búcsúztunk ettől az édentől, melyben kizárólag a BIEBL-család és rokonai nyaralnak, néha 50 – 60 személy.

Közlő: Pálkovács István



A Komárnik-i cseppkőbarlangot 1856-ban fedezték fel, valószínűleg a környéken akkoriban nemritka bányafeltáró munkák, vagy éppenséggel az építendő keskeny nyomtávú vasút vonalát kereső kutatások során. Akkoriban még nem volt szokás barlangot látogatni, a látogató nevét ott helyben maradandóan megörökíteni, pedig még annyira sem. Később viszont annál inkább, mint ahogyan azt a fentebbi írás vagy a mellékelt fotó is igazolja ... Damsberg Rezső felfestett nevét – valahol a barlang közepe táján található kőtömbön – a Resicabányai Exploratórii barlangászegyesület tagjai újították fel, egyben a tengerszint feletti magasságot is jelezve. (I.M.)

2006 január 1. és június 30 közötti EKE túrák, kirándulások és rendezvények

| | | | | | |
|---------------------------|-----------------|--|-----------------------------------|----|----------|
| 2006 január 4 – 8 | Magashegyi túra | Szárkőhavas – Magashegyi kijózanító túra | Túravezető: Balázs István | 5 | résztevő |
| 2006 január 7 | Autóskirándulás | Emléktúra és koszorúzás Menyházán, Czárán Gyula halálának 100-ik évfordulója alkalmából | Szervező: Siska Szabó Zoltán | 13 | résztevő |
| 2006 február 10 – 12 | Magashegyi túra | Szárkőhavas – Magashegyi túra | Túravezető: Balázs István | 18 | résztevő |
| 2006 március 18 | Kerékpártúra | Temesvár – Újbesenyő – „Temesvári csata” obeliszk – Szentandrás – Temesvár | Túravezető: Illés Mihály | 5 | résztevő |
| 2006 április 21 | Hegytúra | Torockó – Székelykő – Torockószentgyörgy | Túravezető: Illés Mihály | 3 | résztevő |
| 2006 április 30 | Gyalogtúra | Temesség – Ortodox kolostor – Temespart | Túravezető: G.Szabó László | 4 | résztevő |
| 2006 április 29 – május 1 | Hegytúra | Vízesés-túra a Bihari hegyekben (Szentháromság, Ezüstlétra, Menyasszonyfátyol) | Túravezető: Siska Szabó Zoltán | 11 | résztevő |
| 2006 május 14 | Kerékpártúra | Temesvár – Szakálháza – Bégaszentmihály – Ötvény - Temesvár | Túravezető: Illés Mihály | 2 | résztevő |
| 2006 május 20 | Autóskirándulás | Buziásfürdő – Erzsébet liget: Gombatokányos piknik az EKE Bánsági Osztálya megalakulásának 5-ik évfordulója alkalmával | Szervező: G.Szabó László | 19 | résztevő |
| 2006 május 27 | Kerékpártúra | Temesvár – Hidasliget - Iszapvulkánok | Túravezető: Illés Mihály | 2 | résztevő |
| 2006 május 28 | Kerékpártúra | Temesvár – Györöd – Halastavak | Túravezető: Illés Mihály | 4 | résztevő |

Többnapos kerékpártúra tudnivalói

Ha megfogalmazódott egy többnapos túra gondolata, azt komoly előkészítésnek kell követnie. Úgy kell toborozni, hogy a túratársak csapatot alkothassanak. A csapat tagjainak össze kell kovácsolódnia. Ennek legjobb módja a többszöri együtt túrázás egy-egy napra. Fontos, hogy a csapat tagjainak edzettségi színvonala közel azonos legyen. Másik fontos szempont a kerékpárok műszaki állapota. Indulás előtt a bringáknak a lehető legjobb állapotban kell lenniük. Az egynapos edzőtúrákat használjuk fel kerékpárunk műszaki tesztelésére, és az észrevett hibákat javítsuk meg.

A túrára válasszunk túravezetőt. Feladata a csapat érdekeinek képviselése, a tagok összefogása. A túra sikere érdekében el kell fogadnunk a túravezető döntéseit, amiket úgy hozott, hogy a többség érdekeit szolgálja. A túravezetőt válasszon útvonalat, és azt egy kellemes estén beszélje meg a többiekkel, akár egy táborúzzal vagy kerti piknikkel egybekötve. A túra útvonalon gyűjtjük össze a látnivalókat, valamint az oda szóló leírásokat. A túra távját úgy válasszuk meg, hogy a csapat minden tagjának megfelelő legyen. Készítsünk napi ütemtervet, melyik nap hova szeretnénk eljutni. Hosszabb túra esetén iktassunk be pihenőnapot is. A pihenőnap programja lehet városnézés, strandolás vagy esetleg erdei túra.

Fel kell készülnünk arra is, hogy a túra során valamelyik túratársunk kimerül, nem tud tovább menni, esetleg valamelyikünk kerékpárjában történt komolyabb meghibásodás, amit a helyszínen nem tudunk megjavítani. Ekkor mérlegelnünk kell: tudunk-e tovább maradni azon a helyen, túratársunk felépül-e, orvosi ellátásban tudjuk-e részesíteni; a kerékpárt közeli szakmúhelyben tudjuk-e javíttatni, vagy társunk esetleg egy kísérővel vonattal hazautazzon-e. Mindezek a bosszúságok a jó felkészüléssel elkerülhetők.

Célszerű egy papírra összeírni azt a listát, amit a túrára el szoktunk vinni magunkkal, hogy a következő túrára már könnyebben összekészüljünk. A lista készítésénél szem előtt kell tartani azt, hogy mindent el is kell pakolni és a megpakolt biciklivel még fel is kell tekerni a hegyre.

Javasolt a kerékpár hátsó csomagtartójára felszerelni egy úgynevezett hátsó táskát, amely bal és jobboldali oldalrészről és egy felső táskából áll. A táska vízhatlan legyen. Nem célszerű, ha a táska három része csatokkal van egymáshoz rögzítve, mert azt nehéz rendesen a kerékpárra erősíteni. Legyen inkább egybevarrt. A hátsó táskára nylonzsákban elhelyezhetjük a sátrat és a hálózsákot, amit gumipókkal rögzíthetünk. A kormányra szereljük kormánytáskát, aminek felső részén térképtartó van. A térképtartó ne legyen kicsi, mert sajnos ilyenek is kaphatók. Szoktak az első kerék két oldalára keréktáskákat is felszerelni, de szerintem ez már felesleges. A másik két táskába is elfér az, amire tényleg szükségünk van.



Felpakolva (Nagy Attila fotóalbumából)

A felszerelések közül nem kell mindenkinek mindent vinni. Amit lehet, osszuk be egymás között. Élelmiszert se vigyünk túl sokat. A falvakban minden nap (vasárnap kivételével) bevásárolhatunk. Biztonság kedvéért kis mennyiségű tartós élelmiszer mindig legyen nálunk tartalékban, gondolva arra, ha alulméreteztük a napi bevásárlást, vagy hétvégén zárva vannak az üzletek. A falvakban előfordulhat, hogy csak annyi kenyeret, tejet rendelnek az üzletbe, amennyire a falu lakosságának szüksége van, és nem számítanak nagyobb létszámú turistára. Ezért ne hagyjuk az utolsó pillanatra a bevásárlást.

A kerékpárokat éjszakára ha lehet, tegyük zárható helyre. Ha nincs ilyen lehetőség, akkor fektessük őket egy kupacba, vigyázva arra, hogy ne nyúzzuk le a másik gépéről a festéket, és több zárral zárjuk össze őket, hogy egy összezárt kupacot alkossanak. Esetleg egy fa köré is zárhatjuk őket. Arra vigyázzunk, hogy senki ne veszítse el a kulcsot! Ami értékes és könnyen mozdítható vegyük le. Beélesíthetünk 1 db kerékpár-riasztót is.

Reggel korán keljünk. Reggelizés közben szárítsuk meg a napon a sátrat a harmattól illetve esővíztől. Az indulást még a meleg beállta előttre tervezzük. Dél előtt tegyük meg a napi tervezett táv felét, esetleg egyharmadát. Délben tartsunk hosszabb pihenőt. Akár egy látnivaló megtekintésével, akár egy útszéli fa árnyékában hűsölve, sziesztázva. Ekkor fogyasszuk el hideg ebédünket. A kora délutáni órákban, mikor már a nagy forróság elmúlt, induljunk tovább. Továbbra is tekintsük meg a jelentősebb látnivalókat. Este keressünk táborhelyet. Itt verjük fel sátrainkat és főzzünk kiadósabb, meleg vacsorát. Javasolt a levespor egy kis téstával besűrítve, de sokféle egyszerű ételt is ki lehet találni. Este táborúznál feleleveníthetjük a nap élményeit és megbeszélhetjük a másnapi tervet.

(Keményfi Balázs – a Pécsi Túrakerékpáros és Környezetvédő Klub – ajánlása nyomán)

Útjelző – Az Erdélyi Kárpát Egyesület Bánsági Osztályának
 negyedévenként megjelenő ismertetője * Szerkeszti: **Illés Mihály** *
www.ekeban.ro e - mail: utjelzo@ekeban.ro